

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

શ્રી રામ નારાયણ

વિરૂદ્ધ

ધ સિમલા બેન્કિંગ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કો. લિમિટેડ.

[ન્યાયમૂર્તિ વિવિધ બોઝ, ન્યાયમૂર્તિ જગન્નાથદાસ

અને ન્યાયમૂર્તિ બી. પી. સિંહા]

બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૪૯ (અધિનિયમ ૧૦/૧૯૪૯), ૧૯૫૩ ના અધિનિયમ પર દ્વારા સુધારેલ મુજબ, કલમ ૪૫-એ, ૪૫-બી, ૪૫-સી — ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ (અધિનિયમ ૭૦/૧૯૫૧), કલમ ૩, ૨૮ — અન્ય તમામ કાયદાઓ પર સર્વોપરી અસર — બંને અધિનિયમોનો હેતુ અને નીતિ — અધિનિયમ ૭૦/૧૯૫૧ હેઠળની ટ્રિબ્યુનલ — શું તે અદાલત છે — બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી હેઠળ કાર્યવાહીની બદલી — મર્યાદાનો સમયગાળો.

અપીલકર્તા, જે એક વિસ્થાપિત વ્યક્તિ છે, તેમની સામાવાળા બેંકની લાહોર શાખામાં એક ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ હતી જેની મુખ્ય કચેરી સિમલામાં હતી, અને તે સમયે બેંકમાં તેમનું કેશ-ક્રેડિટ ખાતું પણ હતું. બેંકે ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટની

પાકતી મુદત પર તેની રકમ ચૂકવવાનો ઇનકાર કર્યો હતો પરંતુ તે રકમને તેમના તરફથી બાકી નીકળતી હોવાનું કહેવાતી રકમની આંશિક ચુકવણી પેટે સરભર કરી દીધી હતી, તેથી તેમણે ફિક્સડ ડિપોઝિટની રકમને બેંક પાસેથી બાકી નીકળતા દેવા તરીકે દાવો કરીને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ ની કલમ ૧૩ હેઠળ બનારસની ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરી હતી. આ અરજી પડતર હતી તે દરમિયાન પંજાબ હાઈકોર્ટમાં બેંકને સમેટી લેવા (વાઈનિંગ અપ) માટેની કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતી. ૩ જાન્યુઆરી ૧૯૫૩ ના રોજ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા એક ડિક્રી પસાર કરવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તાએ ડિક્રીના અમલીકરણ માટે તેની સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરી હતી, જે આખરે સિવિલ પ્રોસિજર કોડની જોગવાઈઓ હેઠળ બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવામાં આવી હતી. બોમ્બે હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલકર્તાની બેંકની માલિકીની અને બોમ્બેમાં આવેલી મિલકત જપ્ત કરવા માટેની અરજી પર ૧૮ જૂન ૧૯૫૪ ના રોજ આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો. ૨૬ જૂન ૧૯૫૪ ના રોજ બેંકના ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરે પંજાબ હાઈકોર્ટમાંથી બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી હેઠળનો હોવાનું જણાવીને એક આદેશ મેળવ્યો હતો, જેમાં બનારસ ટ્રિબ્યુનલની અદાલતમાંથી અપીલકર્તા દ્વારા બેંક વિરૂદ્ધ મેળવેલી ડિક્રીના અમલીકરણ માટેની કાર્યવાહી પોતાની પાસે બદલી કરવામાં આવી હતી, અને ત્યારબાદ બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ જમીનો આદેશ પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા આ આધાર પર રદ કરવામાં આવ્યો હતો કે (૧) ૧૯૫૩ માં સુધારેલ બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ સર્વોપરી અસર ધરાવતી હતી, અને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ માં ગમે તે પ્રદાન કરવામાં આવ્યું હોય તેમ છતાં, પંજાબ હાઈકોર્ટને આ વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર પ્રાપ્ત હતું અને (૨) અપીલકર્તા દ્વારા તેમની ડિક્રીના સંદર્ભમાં કરાયેલી અમલીકરણની કાર્યવાહી પંજાબ હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવાનો માન્ય આદેશ અસ્તિત્વમાં હતો. અપીલકર્તાએ સુપ્રીમ કોર્ટમાં અપીલ કરી.

ઠરાવાયું કે,

(૧) ૧૯૫૩ માં સુધારેલ બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૪૯ ની કલમ ૪૫-એ અને ૪૫-બી ની વ્યાપક અને સર્વગ્રાહી ભાષાને ધ્યાનમાં લેતા, અપીલકર્તા દ્વારા ટ્રિબ્યુનલમાંથી બેંક વિરૂદ્ધ મેળવેલી ડિક્રીના અમલીકરણની કાર્યવાહી અને તેમાંથી ઉદ્ભવતા અન્ય તમામ આકસ્મિક બાબતો પંજાબ હાઇકોર્ટના વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્રમાં આવે છે;

(૨) બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ અને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની જોગવાઈઓ વચ્ચે પરસ્પર ગમે તે સ્થિતિ હોય, જ્યાં સુધી આવી જોગવાઈઓ વિસ્થાપિત દેવાદારોને સંબંધિત છે, બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી ના અતિ વિશિષ્ટ અને સર્વગ્રાહી શબ્દો દ્વારા હાઇકોર્ટમાં સ્પષ્ટ અને ચોક્કસપણે સ્થાપિત થયેલ અધિકારક્ષેત્રને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની કોઈ પણ બાબત દ્વારા સર્વોપરી કે વિસ્થાપિત કરી શકાય નહીં, જ્યાં સુધી તે વિસ્થાપિત લેણદારોને સંબંધિત છે;

(૩) પ્રશ્નાસ્પદ ડિક્રીના અમલીકરણ માટેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરનાર ટ્રિબ્યુનલ બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી ના અર્થમાં એક "અદાલત" છે, ભલે ટ્રિબ્યુનલ તરીકે ડિક્રી પસાર કરતી વખતે તેનો દરજ્જો ગમે તે રહ્યો હોય;

(૪) બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી અને ૪૫-સી ની યોજના અને નીતિને ધ્યાનમાં રાખતા, પડતર બાબતોના સંદર્ભમાં જે લિક્વિડેટર દ્વારા ત્રણ મહિનાની અંદર અદાલતના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી ન હોય, અદાલત જ્યારે પણ તેના ધ્યાનમાં આ બાબત લાવવામાં આવે ત્યારે તેની બદલી કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરે તે અટકાવવા માટે કશું જ નથી.

દીવાની અપીલી હુકમત: સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૩/૧૯૫૫.

ચંદીગઢ ખાતેની પંજાબ હાઇકોર્ટના લિક્વિડેશન મિસલેનિયસ નં. ૭૨/૧૯૫૪ માં ૧૨ મે ૧૯૫૫ ના રોજના ચુકાદા અને આદેશ વિરૂદ્ધ વિશેષ પરવાનગી દ્વારા અપીલ.

અપીલકર્તા વતી જે. બી. દાદાચાનજી અને રામેશ્વર નાથ. સામાવાળા વતી ભારતના એટર્ની-જનરલ એમ. સી. સેતલવાડ અને રતનલાલ ચાવલા.

૧૯૫૬. મે ૯. અદાલતનો ચુકાદો જગન્નાથદાસ ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા આપવામાં આવ્યો — આ અપીલ નીચેના સંજોગોમાં ૧૨ મે, ૧૯૫૫ ના રોજના પંજાબ હાઈકોર્ટના આદેશ વિરૂદ્ધ વિશેષ પરવાનગી દ્વારા કરવામાં આવી છે.

અપીલકર્તા લાહોરના રહેવાસી હતા જેઓ નવેમ્બર, ૧૯૪૭ ની આસપાસ ભારતમાં આવ્યા હતા અને વિસ્થાપિત વ્યક્તિ તરીકે બનારસમાં રહેવા લાગ્યા હતા. ૧૫ ઓગસ્ટ, ૧૯૪૭ પહેલાં, તેમની સિમલા બેંકિંગ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કો. લિમિટેડ (જેને હવે પછી બેંક તરીકે ઓળખવામાં આવશે) ની લાહોર શાખામાં રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ની ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ હતી, જેની મુખ્ય કચેરી સિમલામાં હતી. તે સમયે બેંકમાં તેમનું કેશ-ક્રેડિટ ખાતું પણ હતું. ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટ ૧૯૪૮ માં પાકી ગઈ હતી. વારંવારની માંગણીઓ છતાં બેંકે અપીલકર્તાને રકમ ચૂકવી ન હતી પરંતુ તે રકમને રૂ. ૪,૦૦,૦૦૦ ની રકમની આંશિક ચુકવણી પેટે સરભર કરી હોવાનું જણાય છે, જે અપીલકર્તા પાસેથી બેંકને તેમના કેશ-ક્રેડિટ ખાતામાં બાકી નીકળતી હોવાનું આક્ષેપિત હતું અને જેનો અપીલકર્તાએ વિરોધ કર્યો હતો અને ઇનકાર કર્યો હતો. ૭ નવેમ્બર, ૧૯૫૧ ના રોજ, વિસ્થાપિત દેવાદારો અને વિસ્થાપિત લેણદારોને કેટલીક સવલતો અને રાહતો આપવા માટે ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ (અધિનિયમ ૭૦/૧૯૫૧) પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. તે અધિનિયમની કલમ ૪ એ રાજ્ય સરકારને કોઈપણ સિવિલ કોર્ટ અથવા સિવિલ કોર્ટોના વર્ગને તેમાં વ્યાખ્યાયિત કરવાના વિસ્તારો માટે અધિનિયમ હેઠળ

અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા ધરાવતી ટ્રિબ્યુનલ તરીકે નિર્દિષ્ટ કરવાની સત્તા આપી હતી. અધિનિયમની કલમ ૧૩ એ વિસ્થાપિત લેણદારને, જે વ્યક્તિ વિસ્થાપિત વ્યક્તિ નથી તેની પાસેથી દેવાની માંગણી કરે છે, તેને તે લેણદાર જ્યાં રહે છે તે સ્થળ પર સ્થાનિક અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વસૂલાત માટે અરજી કરવાની મંજૂરી આપી હતી, અને તે હેતુ માટે અધિનિયમ અમલમાં આવ્યો તે તારીખથી એક વર્ષની વિશેષ મર્યાદા પૂરી પાડી હતી. સ્વીકાર્યપણે અપીલકર્તા એક વિસ્થાપિત વ્યક્તિ છે, અને બેંક ઉક્ત અધિનિયમમાં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબ વિસ્થાપિત બેંક નથી. આ જોગવાઈઓનો લાભ લઈને, અપીલકર્તાએ ૨૪ એપ્રિલ, ૧૯૫૨ ની આસપાસ, અધિનિયમની કલમ ૪ હેઠળ ગઠિત બનારસની ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ એક અરજી (કેસ નં. ૧/૧૯૫૨) દાખલ કરી, જેમાં ફિક્સ્ડ ડિપોઝિટની રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ ની રકમને બેંક પાસેથી બાકી નીકળતા દેવા તરીકે દાવો કર્યો હતો. આ કાર્યવાહી પડતર હતી તે દરમિયાન ૨૭ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૨ ના રોજ પંજાબ હાઈકોર્ટમાં કેટલાક લેણદારો દ્વારા ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૧૩ (અધિનિયમ ૭/૧૯૧૩) હેઠળ બેંકને સમેટી લેવા માટેની અરજી કરવામાં આવી હતી. ૨૯ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૨ ના રોજ, હાઈકોર્ટ દ્વારા ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ હેઠળ બેંક સામે પડતર તમામ દાવાઓ અને અરજીઓની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપતો એકપક્ષીય વચગાળાનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. બનારસ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરાયેલ અરજી — કેસ નં. ૧/૧૯૫૨ — પણ તેમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવી હતી. જોકે, એવું જણાશે કે આ આદેશ

ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવે તે પહેલાં, તેની સમક્ષનો ઉક્ત કેસ નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો અને ભવિષ્યના વાર્ષિક ત્રણ ટકાના વ્યાજ સાથે દાવો કરાયેલી રકમ માટે બેંક વિરૂદ્ધ ૩ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૩ ના રોજ એક ડિક્રી પસાર કરવામાં આવી હતી. ૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૩ ના રોજ, અપીલકર્તાએ ડિક્રીના અમલીકરણ માટે ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરી અને તેને એકિઝક્યુશન કેસ નં. ૮/૧૯૫૩ તરીકે ક્રમાંકિત કરવામાં આવી. એવું જણાય છે કે ૨૭ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૨ ની આસપાસ, પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા એક શ્રી ડી. ડી. ધવનને બેંકના પ્રોવિઝનલ લિક્વિડેટર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા. સમેટી લેવાની કાર્યવાહીમાં કેટલીક અરજી કરનાર લેણદારોની અરજી પર, હાઈકોર્ટે ૩૦ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૩ ના રોજ ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ હેઠળ બીજો આદેશ પસાર કરીને અપીલકર્તા દ્વારા મેળવેલી બેંક વિરૂદ્ધની ડિક્રીના અમલીકરણ પર સ્ટે આપ્યો હતો. આ આદેશ પણ અદાલત દ્વારા ટ્રિબ્યુનલને મોકલવામાં આવ્યો હોય તેવું જણાતું નથી. પરંતુ ટ્રિબ્યુનલને પ્રોવિઝનલ લિક્વિડેટરના ૧૩ માર્ચ, ૧૯૫૩ ના રોજના પત્ર દ્વારા સામાન્ય રીતે પરિસ્થિતિ વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી. તેના દ્વારા, ટ્રિબ્યુનલનું ધ્યાન ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ તરફ દોરવામાં આવ્યું હતું જેમાં જોગવાઈ હતી કે પડતર કાર્યવાહી અદાલતની પરવાનગી સિવાય આગળ વધારી શકાશે નહીં. ટ્રિબ્યુનલને તદનુસાર લિક્વિડેટરના આ પત્ર દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે તે તેની સમક્ષ કેસ નં. ૧/૧૯૫૨ માં આગળની કાર્યવાહી પર સ્ટે આપે. આ સુચનાને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રિબ્યુનલે ૨૦ માર્ચ, ૧૯૫૩ ના રોજ

અમલીકરણ પર સ્ટે આપતો આદેશ પસાર કર્યો, તેમ છતાં અપીલકર્તા દ્વારા ૧૬ માર્ચ, ૧૯૫૩ ના રોજ અમલીકરણ સાથે આગળ વધવા માટે વધુ એક અરજી કરવામાં આવી હતી. ૨૧ માર્ચ, ૧૯૫૩ ના રોજ, પ્રોવિઝનલ લિક્વિડેટરે બેંક વિરૂદ્ધ અપીલકર્તા દ્વારા મેળવેલી ટ્રિબ્યુનલની ડિક્રી સામે અલ્-હાબાદ હાઈકોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી. તે અપીલ હજુ પણ પડતર હોવાનું કહેવાય છે. ૨૪ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૩ ના રોજ, કંપની જજ દ્વારા આખરે બેંકને સમેટી લેવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો અને તે હેતુ માટે પ્રોવિઝનલ લિક્વિડેટરને ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા. એવું કહેવાય છે કે સિંગલ જજના આ આદેશ સામે પંજાબ હાઈકોર્ટમાં હાલમાં એક બેન્ચ અપીલ પડતર છે. આ તબક્કે બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) ઓર્ડિનન્સ, ૧૯૫૩ (અધિનિયમ નં. ૪/૧૯૫૩) ૨૪ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૩ ના રોજ જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. આ ૨૬ કરવામાં આવ્યો અને તેના સ્થાને ૩૦ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૩ ના રોજ બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ (અધિનિયમ ૫૨/૧૯૫૩) લાવવામાં આવ્યો. ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૪ ના રોજ, અપીલકર્તાએ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ વધુ એક અરજી દાખલ કરીને માંગણી કરી કે ૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૩ ના રોજ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાખલ કરાયેલ અમલીકરણ કેસ, જે લિક્વિડેટરના ૧૩ માર્ચ, ૧૯૫૩ ના રોજના પત્રને ધ્યાનમાં રાખીને સ્ટે કરવામાં આવ્યો હતો, તે હવે તે અરજીમાં દર્શાવેલા વિવિધ કારણોને ધ્યાનમાં રાખીને આગળ વધારવો જોઈએ. આશ્ચર્યની વાત એ છે કે આક્ષેપિત કારણોમાંથી બે કારણો એ હતા કે (૧) ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ ને બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ)

એક્ટની કલમ ૪૫-સી દ્વારા સર્વોપરી અને પરિવર્તિત કરવામાં આવી હતી, અને (૨) ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ હેઠળની ટ્રિબ્યુનલ એ અદાલત નથી અને તેથી ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ હેઠળ અથવા બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી હેઠળના સ્ટેનો ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પડતર કાર્યવાહીમાં કોઈ ઉપયોગ નથી. ઉપર જણાવેલ ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૪ ની અરજીમાં આ કેસને અમલીકરણ માટે બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં મોકલવા માટેના આદેશની પણ પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી કારણ કે બેંક પાસે ઉક્ત હાઈકોર્ટના સ્થાનિક અધિકારક્ષેત્રની સીમાઓમાં મિલકત હતી જેની સામે અમલીકરણ મેળવવાનો ઇરાદો હતો. આ અરજી પર, ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરને ૨૪ એપ્રિલ, ૧૯૫૪ સુધીમાં હાજર થવા અને કારણ દર્શાવવા માટે નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. જોકે લિક્વિડેટર હાજર થયા ન હતા. ટ્રિબ્યુનલે ૨૪ એપ્રિલ, ૧૯૫૪ ના રોજ સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૩૯ હેઠળ ઉક્ત ડિકીને અમલીકરણ માટે બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવાનો આદેશ કર્યો. ૮ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ, અપીલકર્તાએ બોમ્બે હાઈકોર્ટ સમક્ષ અમલીકરણ માટે અરજી દાખલ કરી (અરજી નં. ૧/૧૯૫૪) અને સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ, બોમ્બે પાસે રહેલી બેંકની કેટલીક શેર્સ અને જામીનગીરીઓમાં બેંકના અધિકાર, હક અને હિત પર જમી અને વેચાણની માંગણી કરી, જે ઉક્ત બેંક પરના જો કોઈ બોજ હોય તો તેને આધીન હતી. ૧૮ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ જમીનો આદેશ આપવામાં આવ્યો અને ૧૯ જૂન, ૧૯૫૪ ની આસપાસ તેનો અમલ કરવામાં આવ્યો.

આ તબક્કે ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરે ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ પંજાબ હાઈકોર્ટમાંથી બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી હેઠળનો હોવાનું જણાવીને એક આદેશ મેળવ્યો, જેમાં બનારસ ટ્રિબ્યુનલની અદાલતમાંથી અપીલકર્તા દ્વારા બેંક વિરૂદ્ધ મેળવેલી કેસ નં. ૧/૧૯૫૨ માં ડિકીના અમલીકરણ માટેની કાર્યવાહી પોતાની પાસે બદલી કરવામાં આવી હતી. એવું જણાશે કે ટ્રિબ્યુનલે આ આદેશ મળતાં હાઈકોર્ટને ૧૪ જુલાઈ, ૧૯૫૪ ના રોજના પત્ર દ્વારા જાણ કરી હતી કે અમલીકરણની કાર્યવાહી અગાઉથી જ બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવામાં આવી ચૂકી છે અને તે સમયે અમલીકરણ કેસને લગતી કોઈ કાર્યવાહી તેની સમક્ષ પડતર ન હતી. ત્યારબાદ લિક્વિડેટરે ૨૮ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૪ ના રોજ પંજાબ હાઈકોર્ટમાં બોમ્બે હાઈકોર્ટના ૧૮ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજના સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઇન્ડિયા લિમિટેડ, બોમ્બેના કબજામાં રહેલી બેંકની શેર્સ અને જામીનગીરીઓની જમીનો નિર્દેશ આપતા આદેશને રદ કરવા માટે અરજી કરી હતી. આ અરજી જે મુખ્ય આધારો પર કરવામાં આવી હતી તે છે —

(૧) પંજાબ હાઈકોર્ટમાંથી પરવાનગી મેળવ્યા વિના, સમેટી લેવાનો આદેશ પસાર થયાના છ મહિના કરતાં વધુ સમય પછી, બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં અમલીકરણ માટે ડિકી બદલી કરવાનો એક્ટિવેશન કેસ નં. ૮/૧૯૫૩ માં બનારસ ખાતેની ટ્રિબ્યુનલનો આદેશ શૂન્ય અને અમાન્ય હતો.

(૨) ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ અને ૨૩૨ ને ધ્યાનમાં રાખતા બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં બેંક સામે અમલીકરણમાં લેવાયેલી કાર્યવાહી પણ શૂન્ય અને અમાન્ય હતી.

(૩) બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ ને ધ્યાનમાં રાખતા, માત્ર પંજાબ હાઈકોર્ટને જ બેંક અને અપીલકર્તા વચ્ચેના તમામ દાવાઓ સ્વીકારવા અને નક્કી કરવા અને અપીલકર્તા દ્વારા બેંક સામે શરૂ કરાયેલી અમલીકરણની કાર્યવાહી સાથે વ્યવહાર કરવાનો વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર છે.

(૪) અમલીકરણની કાર્યવાહી વાસ્તવમાં પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજના તેના આદેશ દ્વારા પોતાની પાસે બદલી કરવામાં આવી હતી, અને તેમાંથી ઉદ્ભવતા તમામ પ્રશ્નોનો નિકાલ પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા જ કરવાનો રહેશે.

અપીલકર્તાએ પંજાબ હાઈકોર્ટમાં વિવિધ આધારો પર આ અરજીનો વિરોધ કર્યો હતો. મુખ્ય દલીલો હતી —

(૧) બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ ની જોગવાઈઓ પર સર્વોપરી અસર કરી શકે નહીં, અને તે હેઠળની કાર્યવાહી બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટ દ્વારા પ્રભાવિત થતી નથી.

(૨) કોઈપણ સંજોગોમાં બનારસ ટ્રિબ્યુનલમાં બેંક વિરૂદ્ધ તેમના દ્વારા મેળવેલી ડિકી સંબંધિત અમલીકરણ કાર્યવાહી પંજાબ હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવાનો કોઈ માન્ય આદેશ ન હતો.

આ દલીલો પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા નકારવામાં આવી હતી. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ૧૯૫૩ ના બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ સર્વોપરી અસર ધરાવતી હતી અને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ માં ગમે તે હોય તેમ છતાં, તેના દ્વારા યોગ્ય હાઈકોર્ટમાં વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર સ્થાપિત કરવામાં આવ્યું હતું. એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે અપીલકર્તા દ્વારા તેમની ડિકીના સંદર્ભમાં કરાયેલી અમલીકરણની કાર્યવાહી પંજાબ હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવાનો માન્ય આદેશ હતો. તેથી એવું ઠરાવવામાં આવ્યું કે અપીલકર્તા દ્વારા બોમ્બે હાઈકોર્ટમાંથી મેળવેલો જમીનો આદેશ અમાન્ય હતો. તદનુસાર ઉક્ત આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો હતો. આ આદેશ વિરૂદ્ધ જ વર્તમાન અપીલ લાવવામાં આવી છે.

અપીલકર્તા વતી આપણી સમક્ષ ઉપરોક્ત બંને દલીલો ભારપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવી છે અને બેંક વતી એટલી જ દલીલપૂર્વક તેનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે. બેંક વતી વિદ્વાન એટર્ની-જનરલે તેમની દલીલની શરૂઆતમાં ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૨૩૨ પર આધાર રાખ્યો હતો અને ધ્યાન દોર્યું હતું કે ઉક્ત કલમ હેઠળ જ્યારે અદાલતના આદેશ દ્વારા બેંકને સમેટી લેવાની પ્રક્રિયા ચાલુ હોય ત્યારે અદાલતની પરવાનગી વિના કોઈ જમી થઈ શકે નહીં. બીજી બાજુ એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું છે કે ૧૯૫૩ માં સુધારેલ બેન્કિંગ

કંપનીઝ એક્ટને ધ્યાનમાં રાખતા ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૧૭૧ કે કલમ ૨૩૨ આ કાર્યવાહીને લાગુ પડતી નથી. આ સૂચન ગેરસમજ પર આધારિત છે અને બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૨ ની અવગણના કરે છે જે સ્પષ્ટપણે પ્રદાન કરે છે કે અધિનિયમની જોગવાઈઓ ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટના પૂરક તરીકે રહેશે અને તેના અલ્પીકરણમાં રહેશે નહીં. તેથી ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૨૩૨ હેઠળ કોઈ પરવાનગી મેળવવામાં આવી ન હોવાથી, જો લિક્વિડેટરની અરજી પર બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા જ જમીનો આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો હોત તો અપીલકર્તા વિરૂદ્ધ કેસનો નિકાલ કરવા માટે આ પૂરતું હોત. કારણ કે આ કેસમાં જમી રદ કરવાનો આદેશ પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, તેથી તે અદાલતને બોમ્બે હાઈકોર્ટના આદેશમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની અથવા તેને અમાન્ય જાહેર કરવાની સત્તાના અધિકારક્ષેત્ર અંગે તપાસ કરવી પડશે. તે અધિકારક્ષેત્ર માત્ર એ દ્રષ્ટિકોણ પર જ સમર્થિત થઈ શકે છે કે બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટ હેઠળ આ બાબત પર પંજાબ હાઈકોર્ટને વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર પ્રાપ્ત હતું, અને તે અધિનિયમ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને અમલીકરણ કાર્યવાહી ઉક્ત અદાલતમાં બદલી કરવાનો માન્ય આદેશ કરવામાં આવ્યો હતો. તેથી આ પ્રશ્નો સાથે વ્યવહાર કરવો પડશે.

ઉપર જણાવેલ તથ્યો પરથી એક બાબત સ્પષ્ટ છે, એટલે કે, અપીલકર્તાનો પ્રયાસ લિક્વિડેશન હેઠળ રહેલી બેંકની અસ્કયામતો મેળવીને ડિક્લી હેઠળ તેમની બાકી રકમ વસૂલ કરવાનો છે, જેમાં બેંક દ્વારા તેમના કેશ-ક્રેડિટ ખાતા હેઠળ તેની કથિત બાકી રકમ સામે ડિપોઝિટની કરાયેલી કથિત

સરભરને અવગણવામાં આવી છે. જમી દ્વારા ડિકીના અમલીકરણ માટેની તેમની કાર્યવાહી સારાંશમાં પોતાને એક સ્વતંત્ર અગ્રતા ધરાવતા લેણદાર તરીકે સ્થાપિત કરવાનો પ્રયાસ છે. જ્યાં સુધી ડિકીનો સંબંધ છે, અમે તેની માન્યતા અથવા અન્યથા વિશે કશું કહેવા માંગતા નથી કારણ કે આ બાબત અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ અપીલમાં પડતર છે. અત્યારે આપણો સંબંધ તે ડિકીના અમલીકરણની કાર્યવાહી અને તેના સંતોષ માટે બેંકની અસ્કયામતો મેળવવાના અપીલકર્તાના પ્રયાસ સાથે છે. આમાં કોઈ શંકા હોઈ શકે નહીં કે, ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ હેઠળ ઉપલબ્ધ કોઈપણ દલીલ સિવાય, જેની અત્યારે ચર્ચા કરવામાં આવશે, આવી અમલીકરણ કાર્યવાહી દરમિયાન જે બાબતો અનિવાર્યપણે ઉદ્ભવે છે તે બાબતો સીધી રીતે ૧૯૫૩ માં સુધારેલ બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી ના વ્યાપમાં આવશે જે નીચે મુજબ છે:

"કલમ ૪૫-સી માં અન્યથા સ્પષ્ટપણે પ્રદાન કર્યા સિવાય, હાઈકોર્ટને સમેટી લેવામાં આવી રહી હોય તેવી બેન્કિંગ કંપની દ્વારા અથવા તેની વિરૂદ્ધ કરાયેલા કોઈપણ દાવાને (ભારતમાં તેની કોઈપણ શાખાઓ દ્વારા અથવા તેની વિરૂદ્ધના દાવાઓ સહિત) અથવા બેન્કિંગ કંપની દ્વારા અથવા તેના સંદર્ભમાં ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૧૩ (અધિનિયમ ૭/૧૯૧૩) ની કલમ ૧૫૩ હેઠળ કરાયેલી કોઈપણ અરજીને અથવા અગ્રતાના કોઈપણ પ્રશ્નને અથવા કાયદા કે તથ્યના અન્ય કોઈપણ પ્રશ્નને, જે બેન્કિંગ કંપનીને સમેટી લેવાની પ્રક્રિયા દરમિયાન સંબંધિત હોય કે તેમાંથી ઉદ્ભવતો હોય, ભલે આવો દાવો કે પ્રશ્ન બેન્કિંગ કંપનીને સમેટી લેવાના આદેશની તારીખ પહેલાં કે પછી અથવા બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ ના પ્રારંભ પહેલાં કે પછી ઉદ્ભવ્યો હોય અથવા ઉદ્ભવે

અથવા આવી અરજી કરવામાં આવી હોય કે કરવામાં આવે, તેને સ્વીકારવા અને નક્કી કરવાનો વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર રહેશે".

આપણી સમક્ષ એવી આછી દલીલ કરવામાં આવી છે કે આ કેસમાં અમલીકરણમાં ઉદ્ભવતા પ્રશ્નો અને ખાસ કરીને બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા કરાયેલી જમીને લગતો પ્રશ્ન, કલમ ૪૫-બી ના વ્યાપમાં આવતા પ્રશ્નો નથી. અમારા મતે, કલમની અતિ વ્યાપક અને સર્વગ્રાહી ભાષાને ધ્યાનમાં લેતા આ દલીલ એટલી સ્પષ્ટપણે અસમર્થનીય છે કે, તેનો માત્ર ઉલ્લેખ કરીને જ નકારી કાઢવાની જરૂર છે. તેથી, જો આ કેસમાં અપીલકર્તા દ્વારા મેળવેલી ડિક્રીના અમલીકરણની કાર્યવાહી અને તે અમલીકરણ દરમિયાન અનિવાર્યપણે ઉદ્ભવતા દાવાઓ અને બાબતો કલમ ૪૫-બી ના વ્યાપમાં આવે છે, તો આ કેસમાં અમલીકરણની કાર્યવાહી પ્રથમ દ્રષ્ટિએ કલમ ૪૫-બી હેઠળ હાઈકોર્ટના વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્રમાં રહેશે, જે આ કેસમાં ઉઠાવવામાં આવેલા બે પ્રશ્નોને આધીન છે જે છે (૧) શું ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ માં એવું કશું છે જે આ અધિકારક્ષેત્રને સર્વોપરી કરે છે, અને (૨) ૧૯૫૩ ના બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) ઓર્ડિનન્સ અને એક્ટ અમલમાં આવ્યા તે પહેલાં ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ મૂળ અમલીકરણ અરજી કરવામાં આવી હોવાના તથ્યને ધ્યાનમાં લેતા, શું પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી હેઠળ પડતર અમલીકરણ કાર્યવાહીને પોતાની પાસે બદલી કરવાનો કોઈ માન્ય આદેશ કરવામાં આવ્યો છે.

ઉપરોક્ત પ્રશ્નોમાંથી પહેલા પ્રશ્નના સંદર્ભમાં, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ ની કલમ ૩ અને ૨૮ પર આધાર રાખે છે. કલમ ૨૮ જાહેર કરે છે કે ટ્રિબ્યુનલ તરીકે જે સિવિલ કોર્ટે ડિક્રી પસાર કરી છે તે તેનું અમલીકરણ કરવા માટે સક્ષમ રહેશે. કલમ ૩ નીચે મુજબ છે:

"૩. અધિનિયમ, નિયમો અને આદેશોની સર્વોપરી અસર: — આ અધિનિયમમાં અન્યથા સ્પષ્ટપણે પ્રદાન કર્યા સિવાય, આ અધિનિયમની અને તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો અને આદેશોની જોગવાઈઓ, તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં અથવા અદાલતના કોઈપણ ડિક્રી કે આદેશમાં અથવા પક્ષકારો વચ્ચેના કોઈપણ કરારમાં સમાવિષ્ટ તેની સાથે અસંગત કોઈપણ બાબત હોવા છતાં અમલી રહેશે".

આ કલમોના બળ પર અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલ દલીલ કરે છે કે ડિક્રીના અમલીકરણ માટે કલમ ૨૮ હેઠળ ટ્રિબ્યુનલને જે અધિકારક્ષેત્ર પ્રાપ્ત છે તે બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી હેઠળ આ બાબતમાં હાઈકોર્ટના અધિકારક્ષેત્ર પર પ્રભુત્વ ધરાવતું હોવું જોઈએ. બીજી બાજુ, સામાવાળા બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-એ પર આધાર રાખે છે, જે નીચે મુજબ છે:

"આ ભાગની જોગવાઈઓ અને તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો, ઇન્ડિયન કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૧૩ (અધિનિયમ ૭/૧૯૧૩), અથવા કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ (અધિનિયમ ૫/૧૯૦૮), અથવા કોડ ઓફ ક્રિમિનલ પ્રોસિજર, ૧૮૮૮ (અધિનિયમ ૫/૧૮૮૮), અથવા તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદા અથવા આવા

કોઈપણ કાયદાના આધારે અમલી કોઈપણ દસ્તાવેજમાં સમાવિષ્ટ તેની સાથે અસંગત કોઈપણ બાબત હોવા છતાં અમલી રહેશે પરંતુ આવા કોઈપણ કાયદા અથવા દસ્તાવેજની જોગવાઈઓ જ્યાં સુધી આ ભાગની જોગવાઈઓ અથવા તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો દ્વારા પરિવર્તિત ન થઈ હોય અથવા તેની સાથે અસંગત ન હોય ત્યાં સુધી આ ભાગ હેઠળની તમામ કાર્યવાહીને લાગુ પડશે".

હવે આપેલા કેસમાં આ બે અધિનિયમોમાંથી કઈ જોગવાઈ સર્વોપરી અસર ધરાવે છે, જ્યાં દરેકની એક વિશિષ્ટ જોગવાઈ આ બાબતને સમાન રીતે લાગુ પડે છે, તે પ્રશ્ન મુશ્કેલીથી તદ્દન મુક્ત નથી. વર્તમાન કેસમાં, પ્રથમ દ્રષ્ટિએ ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની કલમ ૨૮ ના આધારે ટ્રિબ્યુનલની ડિક્રીના અમલીકરણનું અધિકારક્ષેત્ર ટ્રિબ્યુનલમાં છે. પરંતુ તે જ રીતે સ્પષ્ટ છે કે ડિક્રીના અમલીકરણમાં અનિવાર્યપણે ઉદ્ભવતા કોઈપણ દાવાઓ નક્કી કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી ના આધારે હાઈકોર્ટમાં સ્થાપિત છે. દરેક અધિનિયમમાં એક વિશિષ્ટ જોગવાઈ છે, ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટમાં કલમ ૩ અને બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટમાં કલમ ૪૫-એ, જે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે સંબંધિત જોગવાઈ, જો લાગુ પડે તો, આ સંદર્ભમાં અન્ય તમામ કાયદાઓ સામે સર્વોપરી અસર ધરાવશે. દરેક એક વિશેષ અધિનિયમ હોવાથી, સામાન્ય સિદ્ધાંત કે વિશેષ કાયદો સામાન્ય કાયદા પર સર્વોપરી અસર ધરાવે છે તે આ કેસમાં કોઈ સ્પષ્ટ ઉકેલ પૂરો પાડતો નથી. તેથી બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી સામે ૧૯૫૧ ના ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની સર્વોપરી અસરના

સમર્થનમાં, અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે નિયમની મદદ લીધી કે પછીનો અધિનિયમ અગાઉના અધિનિયમ પર સર્વોપરી અસર ધરાવે છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું કે ૧૯૫૩ ના બેઝિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટને ૧૯૪૯ ના બેઝિંગ કંપનીઝ એક્ટના ભાગ તરીકે ગણવો જોઈએ અને તેથી તે ૧૯૫૧ ના ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ દ્વારા સર્વોપરી થાય છે અને શામરાવ વિ. ડિસ્ટ્રિક્ટ મેજિસ્ટ્રેટ, થાણા, બોમ્બે ના કેસ પર અને તેમાં પાના નં. ૬૮૭ પરના ફકરા પર આધાર રાખ્યો જે નીચે મુજબ છે:

"નિયમ એ છે કે જ્યારે કોઈ પછીનો અધિનિયમ અગાઉના અધિનિયમમાં એવી રીતે સુધારો કરે છે કે તે પોતાને અથવા પોતાનો એક ભાગ અગાઉના અધિનિયમમાં સમાવિષ્ટ કરી લે, ત્યારે અગાઉના અધિનિયમને ત્યારપછી એવી રીતે વાંચવો અને સમજવો જોઈએ (સિવાય કે જ્યાં તે વિરોધાભાસ, અસંગતતા અથવા અસંગતતા તરફ દોરી જાય) જાણે કે બદલાયેલા શબ્દો પેન અને શાહીથી અગાઉના અધિનિયમમાં લખવામાં આવ્યા હોય અને જૂના શબ્દો છેકી નાખવામાં આવ્યા હોય જેથી ત્યારપછી સુધારા કરનાર અધિનિયમનો સંદર્ભ લેવાની કોઈ જરૂર રહેતી નથી".

હવે આ કથનની શુદ્ધતા વિશે કોઈ પ્રશ્ન નથી. પરંતુ અમને જણાય છે કે તે આ કેસને લાગુ પડતું નથી. તેમાં જણાવ્યા મુજબ તે તદ્દન સાચું છે કે જ્યારે પણ સુધારેલા અધિનિયમને સુધારાની તારીખ પછી લાગુ કરવાનો હોય ત્યારે અધિનિયમની વિવિધ બિન-સુધારેલી જોગવાઈઓને સુધારેલી જોગવાઈઓ સાથે એવી રીતે વાંચવી જોઈએ જાણે કે તેઓ તેનો ભાગ હોય. આ અધિનિયમની કોઈપણ વિશિષ્ટ જોગવાઈનો અર્થ શું છે તે નક્કી કરવાના હેતુ માટે છે, ભલે તે

બિન-સુધારેલા ભાગમાં હોય કે સુધારેલા ભાગમાં હોય. પરંતુ આ બાબત એ કહેવા સમાન નથી કે સુધારો પોતે અગાઉના અધિનિયમની તારીખથી જ અસ્તિત્વમાં હતો તેમ માનવો જોઈએ. તે સુધારાને ભૂતકાલીન અસર આપવા સમાન હશે જે માત્ર ત્યારે જ થઈ શકે જો આવી ભૂતકાલીન અસર સુધારા કરનાર અધિનિયમ દ્વારા કાં તો સ્પષ્ટપણે અથવા અનિવાર્ય ગર્ભિતાર્થ દ્વારા આપવામાં આવી હોય. તે કેસના તથ્યો પર જે પ્રશ્ન વિચારવામાં આવ્યો હતો તે નીચેના સંજોગોમાં ઉદ્ભવ્યો હતો. ૧૯૫૦ ના પ્રિવેન્ટિવ ડિટેન્શન એક્ટ હેઠળ અટકાયતનો આદેશ હતો. તે અધિનિયમ ૧ એપ્રિલ, ૧૯૫૧ ના રોજ સમાપ્ત થવાનો હતો. પરંતુ અધિનિયમના ત્યારપછીના સુધારાઓએ અધિનિયમનું આયુષ્ય ૧ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૨ સુધી લંબાવ્યું હતું. સુધારા કરનાર અધિનિયમે અન્ય બાબતોની સાથે પ્રદાન કર્યું હતું કે જે અટકાયત આદેશો અગાઉ પુષ્ટિ કરવામાં આવ્યા હતા અને જે સુધારા કરનાર અધિનિયમના પ્રારંભ પહેલાં તરત જ અમલમાં હતા "તે ત્યાં સુધી અમલમાં રહેશે જ્યાં સુધી મુખ્ય અધિનિયમ અમલમાં રહેશે". વિચારણા માટેનો પ્રશ્ન એ હતો કે શું આ મુખ્ય અધિનિયમની સમાપ્તિની મૂળ તારીખ દર્શાવે છે કે મુખ્ય અધિનિયમની લંબાવેલી તારીખ દર્શાવે છે. અદાલતે એવું ઠરાવવામાં કોઈ મુશ્કેલી અનુભવી નહીં કે તે સ્વાભાવિક રીતે પછીની તારીખ સાથે સંબંધિત છે, તેમ છતાં મુખ્ય અધિનિયમને "૧૯૫૦ ના અધિનિયમ" તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો હતો. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે "મુખ્ય અધિનિયમ" અને "૧૯૫૦ ના અધિનિયમ" શબ્દસમૂહોને સુધારા પછી અનિવાર્યપણે સુધારેલા ૧૯૫૦ ના અધિનિયમ તરીકે સમજવા

જોઈએ, એટલે કે, જે ૧ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૨ ના રોજ સમાપ્ત થવાનો હતો. વર્તમાન કેસમાં આપણો સંબંધ અધિનિયમના સુધારા પછીના કોઈપણ વિશિષ્ટ શબ્દસમૂહ કે જોગવાઈના અર્થ સાથે નથી પરંતુ સુધારા કરનાર જોગવાઈઓની અસરો અને અધિનિયમની બહારની અન્ય વૈધાનિક જોગવાઈઓ પર તેમની અસર સાથે છે. આવા હેતુ માટે સુધારાને સ્વાભાવિક રીતે મૂળ અધિનિયમના ભાગ તરીકે જ ગણી શકાય નહીં જેથી તે સિદ્ધાંતની મદદ લઈ શકાય કે પછીનો અધિનિયમ અગાઉના અધિનિયમ પર સર્વોપરી અસર ધરાવે છે. બીજી બાજુ, જો પછીનો અધિનિયમ અગાઉના અધિનિયમ પર સર્વોપરી અસર ધરાવે છે તે નિયમ વર્તમાન કેસમાં લાગુ કરવાનો હોય, તો તે બેઝિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ છે જેને પછીના અધિનિયમ તરીકે ગણવો જોઈએ અને અગાઉના ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ ની જોગવાઈઓ પર સર્વોપરી ગણવો જોઈએ. જોકે, એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની કલમ ૩ "તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં તેની સાથે અસંગત કોઈપણ બાબત હોવા છતાં" શબ્દસમૂહનો ઉપયોગ કરે છે અને એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું હતું કે આ શબ્દસમૂહ ભવિષ્યના અધિનિયમ સાથે સંબંધ રાખવા માટે પણ પૂરતો વ્યાપક છે જો સર્વોપરી અસર નક્કી કરવાની હોય ત્યારે તે અમલમાં હોય. પરંતુ એ નોંધવું જરૂરી છે કે બેઝિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-એ માં પણ બરાબર એ જ શબ્દસમૂહ છે. "તે સમયે અમલમાં" શબ્દસમૂહનો ગર્ભિતાર્થ શું છે અને જ્યારે ઉપરોક્ત જેવી બે જોગવાઈઓ હોય જેમાં દરેક સમાન શબ્દસમૂહ ધરાવતી હોય

ત્યારે કઈ જોગવાઈ પ્રભુત્વ ધરાવશે, તે પ્રશ્નો મુશ્કેલીથી મુક્ત નથી. તેથી, આ બંને અધિનિયમોમાં સંબંધિત જોગવાઈઓમાંથી એક અથવા બીજી જોગવાઈની સર્વોપરી અસર નક્કી કરવી વધુ ઇચ્છનીય છે, જે બંને અધિનિયમોના અંતર્ગત હેતુ અને નીતિ અને તેમાં રહેલી સંબંધિત જોગવાઈઓની ભાષા દ્વારા વ્યક્ત કરાયેલા સ્પષ્ટ આશયની વધુ વ્યાપક વિચારણાઓ પર આધારિત હોય.

હવે જ્યાં સુધી બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટનો સંબંધ છે, તેનો હેતુ સ્પષ્ટપણે, ભાગ ૩-એ ના મથાળામાં જણાવ્યા મુજબ, સમેટી લેવાની કાર્યવાહીના ઝડપી નિકાલ માટેનો છે. તે એક કાયમી વૈધાનિક માપદંડ છે જે દેશમાં નાણાકીય ધિરાણ માળખાને ઝડપી સ્થિરતા પ્રદાન કરવા માટે છે જે લિક્વિડેશન હેઠળની બેંકો દ્વારા પ્રભાવિત થઈ શકે છે. ધીરેન્દ્ર ચંદ્ર પાલ વિ. એસોસિએટેડ બેંક ઓફ ત્રિપુરા લિમિટેડ માં એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું હતું કે કંપનીને સમેટી લેવા સંબંધિત અગાઉનો કાયદો નોંધપાત્ર વિલંબ અને ખર્ચ ધરાવતો હતો. બેંકોના સંદર્ભમાં કંપનીને સમેટી લેવાના સંબંધમાં અથવા તેની પ્રક્રિયા દરમિયાન ઉદ્ભવતી તમામ બાબતોના સંદર્ભમાં યોગ્ય હાઈકોર્ટમાં વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર સ્થાપિત કરીને અને બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓને સર્વોપરી અસર આપીને આ મુશ્કેલી નિવારવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો. આ પરિણામ પહેલા બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૦ દ્વારા અને પછી બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ દ્વારા લાવવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૫૦ ના અધિનિયમ દ્વારા લાવવામાં આવેલા ભાગ ૩ ની કલમ ૪૫-એ અને ૪૫-બી એ સમેટી લેવાની પ્રક્રિયા સંબંધિત અથવા તેમાંથી ઉદ્ભવતા બેન્કિંગ કંપની દ્વારા

અથવા તેની સામેના તમામ દાવાઓ નક્કી કરવાનું વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર યોગ્ય હાઈકોર્ટમાં સ્થાપિત કર્યું હતું. પરંતુ ૧૯૫૩ ના અધિનિયમ દ્વારા બદલાયેલા ભાગ ૩-એ ની કલમ ૪૫-એ અને ૪૫-બી ઘણી વધુ સર્વગ્રાહી છે અને તે માત્ર વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર જ સ્થાપિત કરતી નથી પરંતુ અન્ય જોગવાઈઓની સર્વોપરી અસર માટે પણ વિશિષ્ટપણે પ્રદાન કરે છે.

હવે, ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ એ વિસ્થાપિત વ્યક્તિઓની રાહત અને પુનર્વસન માટેના વૈધાનિક માધ્યમોમાંનું એક છે. તે અભૂતપૂર્વ સંજોગો દ્વારા ઉદ્ભવેલી કામચલાઉ પરિસ્થિતિ માટે છે. તેથી, એવું ભારપૂર્વક રજૂ કરવું શક્ય છે કે આવા માધ્યમની જોગવાઈઓને તેમના સ્વરૂપમાં વિશેષ રૂપે ગણવી જોઈએ અને તેઓ એક મહત્વપૂર્ણ રાષ્ટ્રીય હેતુ પણ પૂરો કરે છે. તે મોટાભાગે વિસ્થાપિત દેવાદારોના પુનર્વસન માટેનું એક માધ્યમ છે. બંને અધિનિયમો પોતપોતાની રીતે મહત્વપૂર્ણ ફાયદાકારક માધ્યમો હોવા છતાં, કેટલાક સંબંધિત તફાવતો જોવા મળે છે. જે પહેલો મુખ્ય તફાવત જોવા મળે છે તે એ છે કે ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની જોગવાઈઓ મોટા પ્રમાણમાં સક્ષમ કરનારી છે અને વિશિષ્ટ નથી. તેમાં એવી કોઈ જોગવાઈ નથી જે વિસ્થાપિત દેવાદાર અથવા વિસ્થાપિત લેણદારને ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જવા માટે મજબૂર કરે, જો તે સામાન્ય સિવિલ કોર્ટ સામાન્ય પ્રક્રિયામાં તેને જે રાહતો આપી શકે છે તેનાથી સંતુષ્ટ હોય. માત્ર જો તે વિસ્થાપિત દેવાદાર અથવા વિસ્થાપિત લેણદારને અધિનિયમ દ્વારા અપાતી કોઈપણ વિશેષ સવલતોનો લાભ લેવા ઈચ્છતો હોય અને કલમ ૩, અથવા કલમ ૫(૨), અથવા કલમ ૧૩ હેઠળ તે

સંદર્ભમાં અરજી કરે, તો જ ટ્રિબ્યુનલનું અધિકારક્ષેત્ર અમલમાં આવે છે. આ તબક્કે ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટમાં વિસ્થાપિત દેવાદારો દ્વારા કરાતી અરજીઓ અને જેઓ વિસ્થાપિત વ્યક્તિઓ નથી તેમની સામે વિસ્થાપિત લેણદારો દ્વારા કરાતી અરજીઓ વચ્ચે અસ્તિત્વ ધરાવતા વધુ તફાવતને નોંધવો જરૂરી છે. જ્યાં સુધી વિસ્થાપિત દેવાદારો દ્વારા કરાતી અરજીઓનો સંબંધ છે, કલમ ૧૫ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં વિસ્થાપિત દેવાદાર દ્વારા કલમ ૩ અથવા કલમ ૫(૨) હેઠળ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ અરજી કરવામાં આવે ત્યારે ઉદ્ભવતા કેટલાક પરિણામો પૂરા પાડે છે, એટલે કે તમામ પડતર કાર્યવાહી પર સ્ટે, કોઈપણ વચગાળાના આદેશો અથવા જમી વગેરેની અસરની સમાપ્તિ અને નવી કાર્યવાહી શરૂ કરવા પર પ્રતિબંધ વગેરે. પરંતુ આ પ્રકારે મેળવેલી ડિક્રી પર ઉક્ત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અમલીકરણ કાર્યવાહી સ્વીકારવા સંબંધિત કલમ ૧૩ ના શબ્દો કલમ ૧૫ વિસ્થાપિત દેવાદારો દ્વારા કરાતી અરજીઓ અંગે જે પ્રકારના પરિણામોની કલ્પના કરે છે તેવા પરિણામો પણ લાવતા હોય તેવું જણાતું નથી. કલમ ૧૩ શબ્દોમાં માત્ર એક સક્ષમ કરનારી કલમ છે અને કલમ ૨૮ માત્ર એટલું જ કહે છે કે "આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે ટ્રિબ્યુનલ તરીકે નિર્દિષ્ટ કરાયેલી સિવિલ કોર્ટ માટે તે દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ તરીકે પસાર કરાયેલી ડિક્રીનું અમલીકરણ કરવું સક્ષમ રહેશે". તેઓ ટ્રિબ્યુનલમાં વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર સ્થાપિત કરતા શબ્દોમાં ઘડવામાં આવ્યા નથી. તેથી, આપેલા કેસમાં બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ અને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની જોગવાઈઓ વચ્ચે પરસ્પર ગમે તે સ્થિતિ હોય, જ્યાં સુધી આવી જોગવાઈઓ વિસ્થાપિત

દેવાદારોને સંબંધિત છે, અમને જણાતું નથી કે પ્રશ્નાસ્પદ બાબતોના સંદર્ભમાં બેઝિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી ના અતિ વિશિષ્ટ અને સર્વગ્રાહી શબ્દો દ્વારા હાઈકોર્ટમાં આટલી સ્પષ્ટ અને ચોક્કસપણે સ્થાપિત થયેલ અધિકારક્ષેત્રને ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ ની કોઈ પણ બાબત દ્વારા સર્વોપરી કે વિસ્થાપિત કરી શકાય, જ્યાં સુધી તેઓ વિસ્થાપિત લેણદારોને સંબંધિત છે.

એ નોંધવું પણ ઇચ્છનીય છે કે જ્યાં સુધી બિન-વિસ્થાપિત દેવાદાર સામે વિસ્થાપિત લેણદારના દાવાનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી જે મુખ્ય સવલતો ઉપલબ્ધ જણાય છે તે છે (૧) દાવાને અધિનિયમની શરૂઆત પછી એક વર્ષની અંદર આગળ વધારી શકાય છે (કદાચ ભલે તે સમય મર્યાદા બહાર થઈ ગયો હોય), (૨) માત્ર એક અરજી પર ડિક્કી મેળવી શકાય છે, એટલે કે કોર્ટ-ફીના સ્વરૂપમાં જરૂરી ખર્ચ કર્યા વિના જે જો તેણે દાવો દાખલ કરવો પડ્યો હોત તો ચૂકવવાપાત્ર હોત, (૩) લેણદારને તેનો દાવો એવી ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ન્યાયિક રીતે નક્કી કરાવવાની સવલત મળે છે જે તે જ્યાં રહે છે તે સ્થળ પર અધિકારક્ષેત્ર ધરાવે છે, એટલે કે જો તેણે સામાન્ય કાયદા હેઠળ દાવો દાખલ કરવો પડ્યો હોત તો તેના કરતાં વધુ અનુકૂળ સ્થળ છે, જે કિસ્સામાં તેણે પ્રતિવાદી જ્યાં રહે છે અથવા જ્યાં દાવાનું કારણ આંશિક રીતે ઉદ્ભવે છે તે સ્થળે દાવો દાખલ કરવો પડત. અન્ય કેટલીક ગોણ સવલતો પણ હોઈ શકે છે. પરંતુ જે નોંધવું જરૂરી છે તે એ છે કે બેઝિંગ કંપનીઝ એક્ટની સર્વોપરી જોગવાઈ, જ્યાં સુધી વિસ્થાપિત લેણદારનો સંબંધ છે, તે નોંધપાત્ર રીતે માત્ર અધિકારક્ષેત્રના સંદર્ભમાં છે. તેની

કલમ ૪૫-એ, પ્રદાન કરતી વખતે કે ભાગ ૩-એ ની જોગવાઈઓ અને તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં તેની સાથે અસંગત કોઈપણ બાબત હોવા છતાં અમલી રહેશે, વિશિષ્ટપણે પ્રદાન કરે છે કે "આવા કોઈપણ કાયદાની જોગવાઈઓ જ્યાં સુધી તે ભાગની જોગવાઈઓ અથવા તે હેઠળ બનાવેલા નિયમો દ્વારા પરિવર્તિત ન થઈ હોય અથવા તેની સાથે અસંગત ન હોય ત્યાં સુધી તે ભાગ હેઠળની તમામ કાર્યવાહીને લાગુ પડશે". તેથી, વર્તમાન કેસમાં બેલિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-બી ની સર્વોપરી અસર તેને માત્ર ટ્રિબ્યુનલના અધિકારક્ષેત્રમાં તેનું અમલીકરણ આગળ વધારવાની સવલતથી વંચિત કરે છે. પરંતુ એવું કોઈ કારણ નથી કે તેને અન્ય જોગવાઈઓનો લાભ ન મળવો જોઈએ, જો કોઈ હોય, જે તેને ફાયદો આપી શકે અને બેલિંગ કંપનીઝ એક્ટની અન્ય કોઈ વિશિષ્ટ જોગવાઈઓ સાથે અસંગત ન હોય. ઉપરોક્ત તમામ વિચારણાઓ અને બેલિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-એ અને ૪૫-બી ની વ્યાપક અને સર્વગ્રાહી ભાષાને ધ્યાનમાં લેતા, અમે સ્પષ્ટ છીએ કે અપીલકર્તા દ્વારા કેસ નં. ૧/૧૯૫૨ માં બેંક વિરૂદ્ધ ટ્રિબ્યુનલમાંથી મેળવેલી ડિક્રીના અમલીકરણની કાર્યવાહી અને તેમાંથી ઉદ્ભવતી અન્ય તમામ આકસ્મિક બાબતો જેવી કે જમી વગેરે પંજાબ હાઈકોર્ટના વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્રની અંદરની બાબતો છે જે પડતર બાબતોના સંદર્ભમાં બેલિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી ની જોગવાઈઓને આધીન છે. આ આપણને એ પ્રશ્ન તરફ દોરી જાય છે કે શું કલમ ૪૫-સી ના શબ્દોમાં પંજાબ હાઈકોર્ટમાં અમલીકરણ કાર્યવાહીની માન્ય બદલી થઈ છે.

આ પ્રશ્ન સાથે વ્યવહાર કરતા પહેલા એ દલીલની નોંધ લેવી જરૂરી છે કે બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી નો ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ પડતર કાર્યવાહીમાં બિલકુલ ઉપયોગ નથી. દલીલ એ છે કે કલમ ૪૫-સી માત્ર બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટના પ્રારંભ પહેલાં તરત જ અન્ય કોઈપણ અદાલતમાં પડતર કાર્યવાહીને લાગુ પડે છે. એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ હેઠળની ટ્રિબ્યુનલ એ અદાલત નથી. તેના સમર્થનમાં પ્રકાશ ટેક્સટાઈલ મિલ્સ લિમિટેડ વિ. મેસર્સ મુનિ લાલ ચુની લાલ માં વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિઓમાંથી એકના ચુકાદાને ટાંકવામાં આવ્યો છે કે આ અધિનિયમ હેઠળ ગઠિત ટ્રિબ્યુનલ એ અદાલત નથી. તે કેસમાં જે પ્રશ્ન ઉદ્ભવ્યો હતો તે એક જુદો પ્રશ્ન હતો, એટલે કે ટ્રિબ્યુનલને તથ્યો પર પોતાનું પ્રારંભિક અધિકારક્ષેત્ર જાતે નક્કી કરવાનું વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર હતું કે કેમ અને તે હેતુ માટે વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિએ એવું દર્શાવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો કે ટ્રિબ્યુનલ મર્યાદિત અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી સંસ્થા હતી, જે સીમાઓ પડકારવામાં આવે ત્યારે નિયમિત અદાલત દ્વારા નક્કી કરવા માટે ખુલ્લી હતી. વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિ દ્વારા લેવાયેલ દ્રષ્ટિકોણ સાચો હતો કે કેમ તે વિચારવું અમારા માટે બિનજરૂરી છે. આ કેસમાં એવો કોઈ પ્રશ્ન ઉદ્ભવતો નથી અને અમે તદ્દન સ્પષ્ટ છીએ કે પ્રશ્નાસ્પદ ડિકીના અમલીકરણ માટેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરનાર ટ્રિબ્યુનલ બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી ના વ્યાપમાં "એક અદાલત" છે. ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની કલમ ૨૮ પોતે તે મુદ્દા પર વ્યાજબી રીતે સ્પષ્ટ છે. તે કલમ નીચે મુજબ છે:

"આ અધિનિયમના હેતુઓ માટે ટ્રિબ્યુનલ તરીકે નિર્દિષ્ટ કરાયેલી સિવિલ કોર્ટ માટે તે દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ તરીકે પસાર કરાયેલી કોઈપણ ડિક્રી અથવા આદેશનું તે જ રીતે અમલીકરણ કરવું સક્ષમ રહેશે જાણે કે તે તેના દ્વારા સિવિલ કોર્ટ તરીકે પસાર કરાયેલી ડિક્રી અથવા આદેશ હોય".

આ કલમના શબ્દો પરથી તદ્દન સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે તે ડિક્રીનું અમલીકરણ કરે છે ત્યારે તે સિવિલ કોર્ટ છે, ભલે ટ્રિબ્યુનલ તરીકે ડિક્રી પસાર કરતી વખતે તેનો દરજ્જો ગમે તે રહ્યો હોય. તેથી, આ દલીલમાં કોઈ તથ્ય નથી.

હવે પંજાબ હાઈકોર્ટમાં અમલીકરણ કાર્યવાહીની માન્ય બદલી થઈ છે કે કેમ તે પ્રશ્ન પર આવતા, આમાં કોઈ શંકા હોઈ શકે નહીં કે ૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૩ ના રોજ અપીલકર્તા દ્વારા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાખલ કરાયેલી અમલીકરણ કાર્યવાહી તે તારીખ સુધી પડતર રહી હતી જ્યારે બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ અમલમાં આવ્યો હતો. આ બાબત ૧૬ માર્ચ, ૧૯૫૩ અને ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૪ ના રોજની ત્યારપછીની અરજીઓ પરથી જણાય છે, જે હંમેશા ૬ જાન્યુઆરી, ૧૯૫૩ ની અગાઉની અરજી પર મુખ્ય પડતર અરજી તરીકે આધાર રાખતી હતી. તેથી, આ અરજી બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી ના હેતુઓ માટે એક પડતર અરજી હતી. આ અમલીકરણ કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં પંજાબ હાઈકોર્ટનું અધિકારક્ષેત્ર કલમ ૪૫-સી હેઠળ આ કાર્યવાહી પોતાની પાસે બદલી કરવાનો માન્ય આદેશ હતો કે નહીં તેના પર નિર્ભર હોવું જોઈએ. આ કલમ, પડતર કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં, કલ્પના કરે છે કે (એ) ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરે તેની પેટા-કલમ (૨) માં નિર્દિષ્ટ સમયની અંદર સંબંધિત

હાઈકોર્ટને અહેવાલ સબમિટ કરવાનો રહેશે, (બી) હાઈકોર્ટે વિચારવાનું રહેશે કે આ પડતર કાર્યવાહીઓમાંથી કઈ કાર્યવાહી તેણે પોતાની પાસે બદલી કરવી જોઈએ, અને (સી) હાઈકોર્ટે તદનુસાર આદેશો પસાર કરવા જોઈએ. તે તેની પેટા-કલમ (જ) દ્વારા વધુમાં પ્રદાન કરે છે કે આવી પડતર કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં જેમાં બદલીનો આવો કોઈ આદેશ કરવામાં આવ્યો ન હોય તે ઉક્ત કાર્યવાહી જે અદાલતમાં પડતર હોય તે જ અદાલતમાં ચાલુ રહેશે. આ જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં જ ૨૩ નવેમ્બર, ૧૯૫૩ ના રોજ, ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરે પંજાબ હાઈકોર્ટને એક અહેવાલ સબમિટ કર્યો હોય તેવું જણાય છે, જેમાં વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે ઉક્ત અહેવાલ સાથે જોડાયેલ યાદી એ અને બી માં ઉલ્લેખિત કેટલીક કાર્યવાહી કલમ ૪૫-સી(૩) હેઠળ હાઈકોર્ટમાં બદલી કરવામાં આવે. યાદી એ દાવાઓને સંબંધિત છે અને યાદી બી ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૧ હેઠળની અરજીઓને સંબંધિત છે. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે યાદી બી જે ડિસ્પ્લેસ્ડ પર્સન્સ (ડેટ્સ એડજસ્ટમેન્ટ) એક્ટની કલમ ૧૯ હેઠળ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની અરજી દર્શાવે છે તે બનારસ ટ્રિબ્યુનલમાં તે સમયે પડતર તે અધિનિયમની કલમ ૨૮ હેઠળની અમલીકરણ અરજી દર્શાવતી નથી અને જેની સાથે આપણો સંબંધ છે. એવો ભારપૂર્વક આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે આ દર્શાવે છે કે પંજાબ હાઈકોર્ટમાં આ કાર્યવાહીની બદલી માટે કોઈ અરજી ન હતી અને તેથી, તેની કોઈ બદલી થઈ શકી ન હોત અને તદનુસાર બેલ્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી(૪) ના બળ પર અમલીકરણ કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં અધિકારક્ષેત્ર ટ્રિબ્યુનલ પાસે ચાલુ

રહ્યું હતું. એવો આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે કારણ કે પેટા-કલમ (૪) ની કલમ ૪૫-સી એવો આદેશ આપે છે કે આવી કાર્યવાહી જે અદાલતમાં કાર્યવાહી પડતર હતી તે અદાલતમાં "ચાલુ રાખવામાં આવશે", તેથી ત્યારપછી કોઈ બદલીનો પ્રશ્ન જ ઊભો થતો નથી. એવું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે હાઈકોર્ટનો એવો ઢ્રષ્ટિકોણ કે પોતાની પાસે એક માન્ય બદલી થઈ હતી તે ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ લિક્વિડેટર દ્વારા કરાયેલા કથિત પૂરક અહેવાલ પર પસાર કરાયેલા આદેશ પર આધારિત છે, જે કલમ ૪૫-સી(૨) માં પૂરા પાડવામાં આવેલા ત્રણ મહિનાના સમયની બહાર છે અને બદલીનો આવો આદેશ અમાન્ય છે. એવો પણ આગ્રહ કરવામાં આવ્યો છે કે આ પ્રકારે કરાયેલી બદલી અપીલકર્તાને નોટિસ આપ્યા વિના કરવામાં આવી હતી.

પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા વિશિષ્ટ રીતે આ અમલીકરણ કાર્યવાહીની બદલીનો આદેશ વાસ્તવમાં કરવામાં આવ્યો હતો, જેની સાથે આપણો સંબંધ છે, તે તથ્ય તરીકે કોઈ શંકાને સ્થાન આપતું નથી. આ બાબત અપીલકર્તા દ્વારા વિશેષ પરવાનગી માટેની તેમની અરજીમાં પણ સ્વીકારવામાં આવી છે. આદેશ પોતે આપણી સમક્ષ નથી અને ન તો જે સંજોગોમાં આ આદેશ કરવામાં આવ્યો હતો તે સંજોગો સ્પષ્ટપણે રેકૉર્ડ પર છે. આપણી સમક્ષના કાગળો પરથી જે માહિતી એકત્રિત કરી શકાય છે તે મુજબ પરિસ્થિતિ આ પ્રમાણે જણાય છે. જ્યારે અપીલકર્તાએ ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૪ ના રોજ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ તેમની અરજી દાખલ કરી (જેના દ્વારા તેમણે માંગણી કરી કે અમલીકરણ કાર્યવાહી પર સ્ટે આપતો ૨૦ માર્ચ, ૧૯૫૩ નો તેનો આદેશ તેમાં દર્શાવેલા કારણોસર ૨૬

કરવામાં આવે) ત્યારે તેની સામે કારણ દર્શાવવા અને તે માટે રજ એપ્રિલ, ૧૯૫૪ ના રોજ હાજર થવા માટેની નોટિસ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરને મોકલવામાં આવી હતી. ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર તે તારીખે હાજર ન થતાં, ટ્રિબ્યુનલે, અગાઉ જણાવ્યા મુજબ, પ્રાર્થના કર્યા મુજબ રજ એપ્રિલ ૧૯૫૪ ના રોજ આદેશ પસાર કરીને અમલીકરણ બોમ્બે હાઈકોર્ટમાં બદલી કર્યું. આ તબક્કે એ ઉલ્લેખ કરી શકાય કે એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે લિક્વિડેટર, નોટિસ મળવા છતાં હાજર ન થતાં, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા અમલીકરણ કાર્યવાહી ચાલુ રાખવાની માન્યતા અને બોમ્બે હાઈકોર્ટ દ્વારા ત્યારપછીની જમીને હવે પડકારી શકે નહીં. જોકે, પ્રશ્ન વૈધાનિક સત્તા હેઠળ હાઈકોર્ટ દ્વારા કરાયેલી બદલીની માન્યતા પર નિર્ભર અધિકારક્ષેત્રનો છે. દલીલ તથ્ય વિનાની છે. વાર્તાને આગળ વધારતા, ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરે નોટિસ મળતાં, ૧૯ માર્ચ, ૧૯૫૪ ના રોજ પંજાબ હાઈકોર્ટના કંપની જજને એક પત્ર લખ્યો જેમાં તેમણે રજ એપ્રિલ, ૧૯૫૪ ના રોજ હાજર થવા અને કારણ દર્શાવવા માટે બનારસ ટ્રિબ્યુનલ તરફથી નોટિસ મળી હોવાના તથ્યનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેમણે તેમાં અરજી સ્વીકારવાના ટ્રિબ્યુનલના અધિકારક્ષેત્ર અંગે તેમની શંકાનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને વિનંતી કરી હતી કે અસુવિધા અને ખર્ચ ટાળવા માટે અધિનિયમની કલમ ૪૫-સી દ્વારા તેને મળેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને હાઈકોર્ટ દ્વારા સ્ટે ઓર્ડર રદ કરવા માટેની અપીલકર્તાની ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષની અરજી સાથે અમલીકરણ કેસની તાત્કાલિક બદલી કરવામાં આવે. આના પર વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિએ ૨૨ માર્ચ, ૧૯૫૪ ના રોજ આદેશ પસાર કરીને અપીલકર્તાને ૨ એપ્રિલ, ૧૯૫૪ ના રોજ હાજર થવા

માટે નોટિસ જારી કરી હોય તેવું જણાય છે. આ બાબત સમયાંતરે મુલતવી રાખવામાં આવી હોય તેવું જણાય છે અને એવું જણાશે કે ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ, જે તારીખ સુધી આ બાબત મુલતવી રાખવામાં આવી હતી, લિક્વિડેટરે કંપની જજને બીજો પત્ર લખ્યો, જેને રેકૉર્ડમાં લિક્વિડેટરના પૂરક અહેવાલ તરીકે ઓળખવામાં આવ્યો છે. તેમાં તેમણે માત્ર દાવા અને અમલીકરણ કાર્યવાહીનો સંપૂર્ણ ઇતિહાસ અને તે સંજોગોનું વર્ણન કર્યું હતું જે સંજોગોમાં તાત્કાલિક બદલીનો આદેશ કરવો જરૂરી બન્યો હતો. કદાચ આ વધુ મુલતવી રાખવાનો વિરોધ કરવા માટે હતું. કોઈપણ રીતે એવું જણાય છે કે આ તારીખે જ બદલીનો આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. ઉપર જણાવેલ તમામ તથ્યો લિક્વિડેટરના ૧૯ માર્ચ, ૧૯૫૪ અને ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજના બે પત્રો અને બનારસ ટ્રિબ્યુનલ તરફથી મળેલા ૧૪ જુલાઈ, ૧૯૫૪ ના રોજના પત્રના સંદર્ભમાં કંપની જજ સમક્ષ રજૂ કરાયેલી લિક્વિડેટરની વધુ એક નોંધ પરથી એકત્રિત કરી શકાય છે જે આપણી સમક્ષના પેપર બુકમાં સમાવિષ્ટ તમામ સંબંધિત સામગ્રી છે. નોંધની વાસ્તવિક તારીખ રેકૉર્ડ પરથી જણાતી નથી. કમનસીબે લિક્વિડેટરના ૨૩ નવેમ્બર, ૧૯૫૩ ના રોજના અહેવાલ પર જજ દ્વારા કરવામાં આવેલો મૂળ આદેશ કે આ ચોક્કસ કેસ સંબંધિત બદલીનો આદેશ, જે લિક્વિડેટરના ૧૯ માર્ચ, ૧૯૫૪ ના રોજના પત્ર પર ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હોય તેવું જણાય છે, તે આપણી સમક્ષ નથી. અમે તે ચોક્કસ શરતો જાણતા નથી જેમાં તે આદેશો કરવામાં આવ્યા હતા અને તે કારણ પણ જાણતા નથી કે શા માટે પ્રથમ અહેવાલ પર બદલીનો કોઈ વિશિષ્ટ આદેશ કરવામાં આવ્યો ન

હતો અને શા માટે બદલીનો વધારાનો આદેશ — જે રીતે જણાય છે તે મુજબ — ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ જેટલો મોડો કરવામાં આવ્યો હતો. કોઈપણ સંજોગોમાં આ ભાગ પર અપીલકર્તા વતી કરાયેલી દલીલ તથ્યોની ગેરસમજ પર આધારિત હોય તેવી જણાય છે. જો, જણાય છે તે મુજબ, ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ નો આદેશ લિક્વિડેટરના ૧૯ માર્ચ, ૧૯૫૪ ના રોજના પત્રના સંદર્ભમાં કરવામાં આવ્યો હતો — એક તથ્ય જે અપીલકર્તા દ્વારા આ અદાલતમાં અપીલ કરવાની પરવાનગી માટેની તેમની અરજીના ફકરા ૧૬ માં સ્વીકારવામાં આવ્યું હોય તેવું જણાય છે અને જેને ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ નો પૂરક અહેવાલ કહેવામાં આવે છે તે અમલીકરણ કાર્યવાહીના ઇતિહાસના સ્વરૂપમાં અદાલતના ધ્યાનમાં વધારાના તથ્યો લાવવા સિવાય બીજું કશું ન હતું, તો આ દલીલ માટે તથ્યમાં કોઈ આધાર જણાતો નથી કે આ આદેશ બેન્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૫-સી(૨) હેઠળ પૂરા પાડવામાં આવેલા ત્રણ મહિનાની બહાર ફાઈલ કરાયેલા અહેવાલ પર કરવામાં આવ્યો હતો. કલમ ૪૫-સી ની પેટા-કલમ (૨) પ્રદાન કરે છે કે "ઓફિશિયલ લિક્વિડેટર સમેટી લેવાના આદેશની તારીખથી અથવા બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ ના પ્રારંભથી, જે પણ મોડું હોય, તેના ત્રણ મહિનાની અંદર, અથવા હાઈકોર્ટ વધુ સમય મંજૂર કરે તેટલા સમયમાં, હાઈકોર્ટને એક અહેવાલ સબમિટ કરશે જેમાં આવી તમામ પડતર કાર્યવાહીઓની યાદી તેની વિગતો સાથે હશે". ઓફિશિયલ લિક્વિડેટરનો ૧૯ માર્ચ, ૧૯૫૪ નો પત્ર બેન્કિંગ કંપનીઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૫૩ ના પ્રારંભથી ત્રણ મહિનાની અંદર છે, જે ૩૦ ડિસેમ્બર, ૧૯૫૩ ના રોજ અમલમાં આવ્યો હતો, અને કલમ

જપ-સી ની પેટા-કલમ (૨) માં એવું કશું જ નથી કે નિયત ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર બે કે તેથી વધુ ક્રમિક અહેવાલો ન કરી શકાય. ઉપર ઉલ્લેખિત કાગળો પરથી એવું પણ જણાય છે કે લિક્વિડેટરના આ ૧૯ માર્ચ, ૧૯૫૪ ના પત્રના સંદર્ભમાં અપીલકર્તાને અમલીકરણ અરજી પોતાની પાસે બદલી કરવા માટે નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. તેથી અમને જણાય છે કે, આપણી સમક્ષના રેકૉર્ડ પરથી, બદલીના આદેશની માન્યતા સામે વાંધો ઉઠાવતી અપીલકર્તાની દલીલ તથ્યો પર અસમર્થનીય છે. ન તો અમે એ બાબતથી સંતુષ્ટ છીએ કે જો ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજના બદલીના આદેશના તથ્યો ઉપર જણાવ્યા કરતા અલગ સાબિત થાય તો પણ, એવું માનવા માટે કોઈ કારણ છે કે કલમ જપ-સી(૨), (૩) અને (૪) નો અર્થ એવો કરવો જોઈએ કે અદાલતની બદલી કરવાની સત્તા લિક્વિડેટર દ્વારા બરાબર ત્રણ મહિનાની અંદર અહેવાલ ફાઈલ કરવા પર નિર્ભર છે. વિવિધ પેટા-કલમો એકસાથે લેતા વિપરીત ગર્ભિતાર્થ દર્શાવે છે. કલમ જપ-સી(૧) ચોક્કસપણે અન્ય કોઈપણ અદાલતમાં પડતર કોઈપણ બાબતને તેમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી પદ્ધતિ સિવાય આગળ વધારવા પર પ્રતિબંધ મૂકે છે. તે અન્ય અદાલતનું પડતર કાર્યવાહી સાથે આગળ વધવાનું અધિકારક્ષેત્ર એ તથ્ય પર નિર્ભર કરવામાં આવ્યું છે કે તેની પડતર સ્થિતિ યોગ્ય હાઈકોર્ટના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવે અને તેનો નિર્ણય, સ્પષ્ટ અથવા ગર્ભિત, તેને પોતાની પાસે બદલી કર્યા વિના છોડી દેવાનો હોય. બેલ્કિંગ કંપનીઝ એક્ટની કલમ જપ-બી અને જપ-સી ની યોજના અને નીતિને ધ્યાનમાં રાખતા, એવું માનવું વધુ વ્યાજબી જણાય છે કે પડતર

બાબતના સંદર્ભમાં જે વાસ્તવમાં લિક્વિડેટર દ્વારા ત્રણ મહિનાની અંદર અદાલતના ધ્યાનમાં લાવવામાં આવી ન હોય, અદાલત જ્યારે પણ તેના ધ્યાનમાં આ બાબત લાવવામાં આવે ત્યારે તેની બદલી કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરે તે અટકાવવા માટે કશું જ નથી. જોકે, આ કેસમાં આ મુદ્દા પર આખરી નિર્ણય કરવો બિનજરૂરી છે કારણ કે, ઓછામાં ઓછું કહેતા, તમામ તથ્યો અને જરૂરી રેકૉર્ડ્સ આપણી સમક્ષ યોગ્ય રીતે મૂકવામાં આવ્યા નથી. અમને તથ્યો યોગ્ય રીતે ચકાસવા માટે તમામ સંબંધિત રેકૉર્ડ્સ મંગાવવા અથવા તે હેતુ માટે તક આપવા માટે કહેવામાં આવ્યું છે. અમે આ કેસના સંજોગોમાં તેવું કરવું યોગ્ય માનતા નથી. એ નોંધવું જરૂરી છે કે, અપીલકર્તા દ્વારા વિશેષ પરવાનગી માટેની તેમની અરજીમાં સ્વીકાર્યા મુજબ, પંજાબ હાઈકોર્ટ દ્વારા ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજ કરાયેલા બદલીના આદેશ સામે વિશેષ રૂપે વિશેષ પરવાનગી મેળવવા માટે આ અદાલતમાં ૧૬ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૪ ના રોજ એક અરજી કરવામાં આવી હતી પરંતુ તે અરજી નકારવામાં આવી હતી. એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું છે કે નકારતી વખતે આ અદાલતે આ બાબત ખુદી રાખી હતી. તેને સમર્થન આપે તેવું કશું જ નથી. તેથી, બદલીના આદેશની અમાન્યતા અંગેની દલીલ આ તબક્કે સ્વીકારી શકાય નહીં.

ઉપરોક્ત તમામ કારણોસર અમે સંતુષ્ટ છીએ કે હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ ઢ્રજિકોણ કે વર્તમાન બાબતમાં તેને વિશિષ્ટ અધિકારક્ષેત્ર હતું અને તેના ૨૬ જૂન, ૧૯૫૪ ના રોજના આદેશ દ્વારા પોતાની પાસે કરાયેલી બદલી માન્ય હતી, તે સાચો છે.

હાઈકોર્ટ સમક્ષની કાર્યવાહીમાં અપીલકર્તા દ્વારા બોમ્બે હાઈકોર્ટમાંથી જમીનો આદેશ મેળવતી વખતે બોમ્બે હાઈકોર્ટથી મહત્વપૂર્ણ તથ્યો છુપાવવાના આક્ષેપ પર ઘણો ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે અને વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિનો આદેશ પણ દર્શાવે છે કે તેઓ અમુક અંશે તેનાથી પ્રભાવિત થયા હતા. અમને જણાય છે કે આ અરજી પર વિદ્વાન ન્યાયમૂર્તિ સમક્ષ નિર્ણય માટે ઉપસ્થિત થયેલા પ્રશ્નો પર કથિત છુપાવવાની કોઈ અસર પડતી નથી. વિદ્વાન એટર્ની-જનરલે પણ નિખાલસપણે તે જ સ્વીકાર્યું છે. અમને જણાવવામાં આવ્યું છે કે કથિત છુપાવવાના આધાર પર અદાલતમાં તિરસ્કાર (કન્ટેમ્પ્ટ) માટેની કોઈ અરજી કરવામાં આવી છે. તેથી, અમે તે બાબતને લગતું કશું કહેવા માંગતા નથી જે તે કાર્યવાહીના પરિણામ પર કોઈ અસર કરી શકે.

પરિણામે આ અપીલ ખર્ચ સાથે નકારવામાં આવે છે.

અપીલ નકારવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.